

Thuốc kháng virus mới trị viêm gan siêu vi B

HỎI: Tôi đang điều trị viêm gan siêu vi B. Bác sĩ cho tôi uống Tenofovir 300mg ngày 1 viên. Hiệu quả điều trị so với Lamivudin có tốt hơn không? Thời gian điều trị lâu không? Trong lúc điều trị có bị kháng thuốc không? Tôi uống thuốc này gần 9 tháng, trước điều trị ALT 250, AST 130. Sau 6 tháng uống thuốc: ALT 14, AST 25.

Lê Thành T. - Bến Tre

ĐÁP: Viêm gan siêu vi B (VGB) là một bệnh viêm gan do siêu vi B (HBV) gây ra. Trước đây, phác đồ điều trị VGB có 2 thuốc tác động thực sự đến HBV và có thể loại trừ nó. Đó là:

- **Interferon** là thuốc tác dụng trực tiếp giúp tăng cường hệ thống miễn dịch, dùng đường tiêm. Interferon được ưa chuộng dùng hiện nay là peg-interferon alfa-2a vì tiện lợi sử dụng, tiêm 1 tuần một lần.

- **Lamivudin** là thuốc kháng virus, dùng đường uống.

Phác đồ này được dùng từ năm 1992. Từ đó đến nay, lamivudin bị kháng rất nhiều (tỉ lệ kháng thuốc xảy ra sau 2 năm điều trị là 38%, 3 năm 65%, 4 năm là 90%). Hiện nay, lamivudin có thể được thay thế bởi các thuốc kháng virus cùng nhóm gọi là dẫn chất nucleotid dùng đường uống như adefovir, entecavir, telbivudin, tenofovir...

Riêng tenofovir được chấp thuận dùng trong điều trị từ năm 2008, dùng đường uống. Tenofovir có cấu trúc hóa học giống adefovir, được dùng điều trị cho những bệnh nhân nhiễm HIV và cũng có hiệu quả điều trị ở những bệnh nhân nhiễm HBV, đặc biệt những bệnh nhân kháng lamivudin.

Hiệu quả điều trị HBV của tenofovir và adefovir được so sánh trong một nghiên cứu trên 53 bệnh nhân viêm gan B mạn

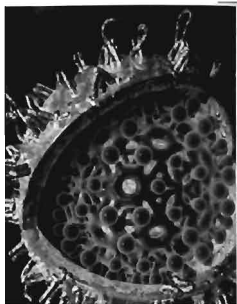
kháng lamivudin. Sau 48 tuần điều trị, 100% bệnh nhân điều trị tenofovir có HBV DNA dưới 105 copies/ml so với 44% bệnh nhân điều trị adefovir ($p = 0,01$), nghĩa là tenofovir có tác dụng với HBV tốt hơn adefovir. Tác dụng phụ là giống nhau giữa 2 nhóm điều trị dùng tenofovir và adefovir, và không thấy xuất hiện những chủng HBV kháng với tenofovir sau 130 tuần điều trị.

Một nghiên cứu hồi cứu khác của Mauss và các cộng sự quan sát việc điều trị với tenofovir ở 24 bệnh nhân đồng nhiễm HIV/HBV có HBeAg dương tính đã thất bại điều trị HBV trước đây với lamivudin. Sau 12 tháng dùng tenofovir, mức trung bình HBV DNA giảm ít hơn 1.000 copies/ml, và mức ALT bình thường ở 67% trường hợp.

Tenofovir được khuyến cáo dùng trong điều trị viêm gan siêu vi B mạn tính: 1 viên một lần/ngày

Viên thuốc tenofovir. Nguồn: cdn.3news.co.nz

Virus viêm gan B (HBV). Nguồn: gcarlson.com

trong hơn 48 tuần. Như vậy có khi bác sĩ chỉ định dùng tenofovir trong một năm là không sai.

Nhiều bệnh do virus gây ra, trong đó có VGB, rất khó trị vì virus gây bệnh luôn tìm cách chống lại thuốc kháng virus bằng cách thay hình đổi dạng của chúng. Đó chính là nguyên nhân làm hạn chế tác dụng của thuốc kháng virus hiện nay, kể cả tenofovir. Trong điều trị dùng tenofovir, không thể nào chắc chắn là thuốc dùng không bị kháng thuốc. Cũng như dùng thuốc không thể khẳng định là 100% sẽ khỏi bệnh. Riêng trong trường hợp của bạn đọc viết thư hỏi, chỉ sau 6 tháng dùng thuốc tenofovir mà xét nghiệm thấy men gan ALT, AST trở lại bình thường (trước điều trị tăng cao) là dấu hiệu rất tốt. Bạn nên an tâm dùng thuốc theo đúng phác đồ mà bác sĩ đã chỉ định, và trở lại tái khám sau một năm điều trị mà bác sĩ dặn.

PGS.TS. NGUYỄN HỮU ĐỨC